

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četrt leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge kavanavstrijške dežele 6 K. — Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Odje „Kotliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta št. 5, sprejemna naročnina, inserate in reklamacije. — Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 10 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Poglejmo si v oči!

Po zadnji naši ponesrečeni ofenzivi ob Piavi je izdal vojnokasniški urad na Dunaju poročilo, v katerem pravi, „da se je takoj ob začetku bojev opazilo, da je sovražnik ravno na mestih, ki so bili izbrani za slučaj nadaljnjega prodiranja, začel po nertu dobroprilavljene protinapade. Tudi se je ugotovilo, da je bil nasprotnik o obsegu, dnevu in uri našega napada natančno poučen. V kratkem času je bilo tudi z akti dognano, da je cela vrsta k sovražniku pobeglih izdala italijanske-mu armadnemu vodstvu načrte. Ujeti angleški, francoski in italijanski oficirji in moštvo je izpovedalo, da se je bilo na večer 14. junija razglasilo, da se bo avstrijska ofenziva začela zjutraj ob 2. uri. „Natančni čas so baje (sollen!), izdali jugoslovanski pobegli vojaki.“

To poročilo je izšlo v dunajskih časnikih dne 28. julija, torej ravno po odhodu poslancev iz Dunaja, ki niso mogli več zahtevati, da se to poročilo ali popravi ali prekliče.

Poročilo ima na prvi pogled pečat neverjetnosti na sebi. Pravi, da je bila izdaja ugotovljena, tudi z akti dognana, potem pa naenkrat, da so baje izdali jugoslovanski vojaki. Ako je „baje“, potem ni dognano, potem se sploh kaj takega, kar obtežuje cel narod, ne piše, če pa je dognano, potem pa ni „baje“, potem pa z imeni in jasno trditvijo na dan!

Ker je poročilo vojnokasniškega urada tako žalostno, zato smo se za stvar zanimali. Hočemo gospodi od vojnokasniškega stana jasno pogledati v oči!

V roke smo dobili list „Front“, Tabori hetilap, 2. evfolyam 21 szam. List izdaje armadno poveljstvo.

To poveljstvo je gotovo bližje fronti kakor vojnokasniški stan na Dunaju in mu je gotovo o dogodkih na fronti tudi gotovo več verjeti nego dunajskemu uradu, ki je nastanjen v vojnem ministertvu. Kaj pravi ta list?

Na strani 2. piše „Front“: „Čeravno je bilo vse do najmanjše posameznosti skrbno pripravljeno, so izvedeli celo udeleženi poveljniki za — čas napada še le zadnji večer. Potem bi morala v noči od 13. na 15. julija ob zori točno ob treh na celi fronti — od Tirolske do morja — začeti artilerija streljati.“

Ker so izvedeli za začetek ofenzive le udeleženi poveljniki, je jasno, da je niso zamogli izdati jugoslovanski vojaki. Čudno je tudi, da bi se „jugoslovanski vojaki“ kar za eno uro zmotili, — kajti tiskovni stan začne ofenzivo ob 2., armadno poveljstvo pa še le ob 3. uri.

Ali so sploh vedeli Lani, kdaj ravno bomo mi začeli napad? Tiskovni stan pravi, da so vedeli za obseg, da in uro našega napada. A kaj pravi armadno poveljstvo?

„Front“ na strani 7 pravi: „Sovražnik je bil iznenaden. Kar tresli so se mladi fantje. Vedeli so sicer, da se ofenziva pripravlja, pa še slutili niso, da bo napad na tem mestu. Mirno so spali v podkopih, ko je začela nanje padati železna toča peklenjskega bobnečega ognja, vse je bilo zmešano, oficirji se niso videli, višje vodstvo je odpovedalo...“

Ali je torej na Piavi res bilo krivo „baje“ — izdajstvo jugoslovanskih vojakov? Kaj pravi zopet k temu armadno poveljstvo?

„Front“ piše na strani 12: „Prve tri črte glavnih laških postojank so naši zavzeli, dne 17. so prodrli do železniške črte Nervesa-Volpago... Ker je na pogorju deževalo, kakor bi se bil utrgal oblak, je sicer deroča Piava tako narasla, da je napol dovršene pontonske mostove na treh prehodnih krajih odnesla. Skoro istočasno so južno od Nervesa in v okolici Arcade in Spresiano stoječe čete nosile italijanske baterije na naše od sovražnih letalcev ves čas opazovane prehode umerili in njihove težke granate so dan in noč od minute do minute z matematično natančnostjo udarjale v pontonske mostove, ki smo jih že tri dni sem že šestkrat iznova začeli. Tako je bilo dovažanje municije (streliva, oskrbovanje z živili in obvezami tako oteženo, da so tam na Montellu naprej pomaknjene čete že čisto osamljene držale zasedene postojanke in so morale z lačnimi želodci, z obupno malo municije dvakrat, trikrat na dan ponavljajoče se besne protinapade laške infanterije odbijati.“

Tako so bili prisiljeni, da so v noči od 22. na 23. in od 23. na 24. julija v dveh oddelkih umaknili čete nazaj čez Piavo.“

To so torej vzroki našega umika na Piavi;

Zakaj govori o „baje“-izdajstvu jugoslov. vojakov?

Vemo, zakaj se vse to godi. Mi smo o vsem dobro poučeni, gotovo boljše, kakor si gospodje pri ze-

lenih mizah domnevajo. Gre se dobiti orožja proti jugoslovanskemu gibanju. Od vseh strani se znašajo skupaj ovadbe, poročila, opazovanja, polna najgrših laži in obrekovanj. Vse, kar nas sovraži, znaša ta material skupaj. Nekatera ministrstva so polna teh aktov. Po poštemu potu se nam ne more priti blizu, zato si gospodje preskrbljajo nepoštena orožja.

Toda jugoslovanska misel se ne da tudi z lažjo ubiti, še manj pa z grožnjami in novimi žrtvami. Mi smo pripravljeni, pogledati vsakemu v oči!

Politika slovensko-štajerskih mest

Vse, kar na Štajerskem slovensko misli in čuti, je zavzeto za jugoslovansko idejo. Naš narod hoče biti na svoji zemlji svoj gospod. To je tako naravna, samoumevna želja našega naroda, da mu je nihče ne more iztrgati iz srca, razven s silo. Toda ker vsi nemški narodi v monarhiji enako mislijo o svoji bodoči usodi, zato je tudi ni sile, ki bi mogla pripraviti večino prebivalstva v monarhiji do tega, da drugače misli, želi in dela. Trdno smo prepričani, da dobimo svojo Jugoslavijo in sicer čim prej bo mir, tem prej jo dobimo.

Naša mesta na Slovenskem Štajerju delajo politiko, ki je politiki slovenskega prebivalstva popolnoma sovražna. Mi hočemo samostojnost, mesta nam je ne privošči. Še več, vstala so ter zahtevala, da se vsako svobodno politično gibanje med nami ustavi. Kako kratkovidna je ta politika! Ne bo dolgo, in potem bodo mesta našega ozemlja morala dajati odgovor za vse, kar so nam storila neprijaznega in žaljega. Te besede naj dobro premisli meščansko prebivalstvo in razvidelo bo, da mu je sedaj in mu v bodoče bo v največjo korist, ako živi z nami Slovenci v najlepšem razmerju. Naj se ne da hujskati od ljudi, ki nimajo ničesar izgubiti, ki lahko vsako minuto zvežejo svoje culice ter jih pod pazduho zanesejo preko Semeringa. Mi nočemo sovraštva, ampak mi hočemo prijateljsko razmerje med Slovenci in med meštnimi prebivalci.

Pri tej priliki moramo opozoriti, da je tudi sedanja prehranjevalna politika naših mest popolnoma kriva. Postopanje, ki je opazujemo v Celju z okolico, v Mariboru na trgih z našimi prodajalci in prodajalkami, v Ptuj s Poljanci, nikakor ni pripravno, da bi vabilo ljudi na-se. Tako postopanje odbija in škoduje.

II.

Prišel je čas očehoda! Tam pred kočama stoji zal mladenič — popotno palico čez ramo in zvežem na hrbtu. Njegove sicer tako žive oči se zdaj počasi ozirajo naokrog, obraz mu je miren in vse kaže, da mu je duša mirna, le srce mu burno bije in prsi se mu hopeče dvigajo in upadajo.

Njegova mati ga drži za roko in ga obsi z gorečimi dokazi ljubezni; revica ne plaka, leca ji trepečeje vsled prizadevanja, da bi skrila svojo žalost. Smešlja se sinu, da bi ga tolažila, a ta prisiljeni in mučni smeh je žalostnejši od najgorenjših tožb.

Druga vdova ima opraviti s tem, da miri dečka in mu prigovarja, da se Janez kmalu vrne, a deček je večletno tugovanje staršev počulo, da je ločitev velika nesreča — in zdaj glasno plaka.

Deček in Katrica sta v koči, mudeča se z zadnjimi pripravami za potovanje; v hlebec kruha sta napravila veliko lubnjo ter jo napolnila s surovim maslom; potem sta šla z njim pred vrata ter se vstopila; čez mladeniča.

Čez nekaj dni se žalostno ozira po svojem gospodarjem ter včasih zamuka tiho in brez poguma; človek bi rekel, da žival ve, kaj se godi pred vrati.

Vse, kar je prišlo, on odhaja.

Dalje prihodnjič.

LISTEK.

Vojaški novinec.

Belgijska povest.

Spisal Henrik Konsjans; preložil za „Slov. Gospodarja“ AL B.

(Dalle.)

Starec jo doide in vpraša:

„Ali Janeza ni zraven, da si obstala, Katrica?“

„Moj Bog, to bo moja smrt!“ vzklikne deklica. „Za pogledite, oče, tam za drugimi prihaja s povešeno glavo in bledim obrazom... na pol mrtev je že, siromak!“

„Morša od samega veselja, Katrica.“

„Kako ste srečni, oče“, je rekla, „da ne vidite več dobro!“

Med tem se je Janez približal kraju, kjer je bil opazil starega očeta, ter šel počasi proti njemu.

Katrica mu ni šla nasproti, marveč skrila glavo ob drevesu in jokala na glas.

Mladenič prime starca za roko, mu pokaže številko in oravi s hripavim glasom:

„Oče, izžrebal sem se!“

Potem gre k deklici, vzdihne in solze se mu ulijejo iz oči:

„Katrica! Katrica!“

Več ni mogel reči; glas mu je zaostal v grlu.

Stari mož je bil preveč prestrašen, da bi bil mogel kaj reči, ali kaj pomisliti; solze so mu polzele

po gubah na obrazu, molče in prepaden je stal tu in pogled upiral v tla.

Nekaj časa so bili vsi tiho, dokler ni Janez naenkrat vzkliknil poln obupa:

„O moja uboga mati, uboga mati!“

Ko je to čula, je bila deklica zdajci kakor izpremenjena. Bila je plemenita, pogumna ženska. Dokler je bila v dvomu, je plakala, zdaj pa, ko je bila prepričana o nesreči, se ji je v srce vrnila potrebna moč. Zdal, ko jo je dvigalo čustvo dolžnosti vzdramilo iz bolesti, se ji je vrnila v dušo moč, ki je bila last njenega lepega značaja. Dvignila je glavo, strla solze in rekla z mirno udanostjo:

„Janez, prijatelj moj, Bog je tako sklenil; kdo bi se mu protivil? Sai ostaneš pri nas še eno leto; morda je še kaka pomoč. Jaz grem naprej; tudi tvoji materi porečem tako. Ako bi ji kdo drugi prinesel to grozno novico, bi jo utegnili zadeti...“

O teh besedah jo hitro zapustilo cesto, stekla v smrekov gozd in izginila.

Starec in mladenič sta krenila po navadni poti v vas. Slišala sta peti, kričati in vriskati, a sta bila preveč vtopljen v svojo žalost, da bi se bila zmešala za ta hrup.

Ko sta se bližala siromašnemu stanovanju, so čim jokaje prišli nasproti Katrica, obe ženi in mali bratec.

Mladenič je poln hvaležnosti pogledal prijatelja, kajti opazil je na obrazu materinem, da je bila blaga deklica res vzbudila v srcu trpeče žene čustvo upanja.

Ta pogled ga je okreplil, da je premagal tudi svojo žalost ter z odprtimi rokami pohitel materi nasproti.

Prihodnjo nedeljo na cesarsko slavnost v mariborski Narodni dom!

do imajo mesta. Čim bolj prijateljsko in prijazno razmerje bodo mesta gojila napram slovenskemu ozemlju, tem več hrane in živil bo. S sovražnim nastopanjem se nihče ne pridobi, posebno isti ne, ki kruh deli. Kdor bo z nami, bomo mi tudi z njim!

Naše žrtve za domovino.

Dne 3. avgusta se je vršil žalosten, toda jako sijalen pogreb pri Sv. Frančišku v Gor. Sav. dolini. Sprejeli smo na zadnji poti vrlega mladeniča Francina Nerat, ki je bil 39 mesecev na fronti in odpočival doma pri svojih starših. Mozirčani so mu zapeli ginjaive žalostinke na domu in na grobu. Poslane dr. Verstovšek je govoril nagrobni govor, v katerem je zlasti poudarjal, kako kruto je usoda delala z mladeničem, katerega je obvarovala božja previdnost 39 mesecev pred krogami sovražnikov, ki je pa vzdihnil svojo blago dušo pred očmi skrbne matere, zadet od krogle neprimišljenega žandarja. Žalost je v celi dolini velika: razburjenje ljudstva nad orožniki nepopisno.

Od č. g. vojnega kurata je sprejela občespoštovana in priljubljena obitelj Kuharjeva v Brsteh pri Ptuj nad vse žalostno poročilo iz italijanskega bojišča, da je padel junaške smrti dne 17. julija t. l. za cesarja in domovino 40 let stari posestnik in večletni občinski predstojnik Franc Kuhar. Padli junak je bil brat č. g. kaplana Antona Kuhar in se je boril že od začetka vojne. Z njim je legel v grob mož, ki je bil izredno blagega značaja, vedno na svojem mestu. Bil je zaveden Slovenec in zvest naročnik našega lista. Z njim ni le izgubila njegova blaga žena z dvema nedoraslimi otrokoma blagega moža in skrbnega očeta, ampak občina Brstje bo pogrešala svojega priljubljenega predstojnika, ki je bil vedno pravičen in blag sodrug svojim mnogim prijateljem. — Dragi France! Crna zemlja te je vzela in te ločila od dragih tvojih, a mi te ohranimo v blagem spominu in se te bomo spominjali v molitvi. Kuharjevi celi rodbini in njegovi ženi kakor otrokoma pa na tem mestu najgloblje srčno sožalje! Padlemu junaku pa slava! Bodi mu Bog plačnik za njegova dobra dela! In naj mu bude zemljica lahka!

Iz Tinja na Pohorju se nam poroča, da je v teku enega tedna smrt pobrala tri vojake te občine. Prvi je umrl Jernej Pliberšek, posestnik na Velikem Tinju. Sušica, ki si jo je pridobil vsled prehlada, spravila ga je v prerani grob. Umrl je na svojem domu. Pet dni pozneje je v solnograški bolnišnici umrl za hudimi ranami Janez Jesenek, kmeti sin v Planini. Leta dni poprej pa sta oče in brat tega mladeniča padla na bojnem polju. V soboto, dne 27. julija je pa v Mariboru v vojaški bolnišnici umrl Pet, Marvič, drvar, ki se je na vojnem polju prehladil in vsled tega končal še mlado življenje. Bog jim daj — svefi raj!

Zopet je došlo žalostno poročilo od poveljstva č. kr. poljskega lovškega bataljona št. da je dne 15. junija t. l. na italijanskem bojišču pri Asiagu padel od sovražne granate zadet mladenič Franc Veis iz Spodnjega Gasteraja v Slov. gor. Bil je ud Marijine družbe, katero je prisrčno častil; večino pism, katere je pošiljal svojem, je sklenil z besedami: „Z Bogom in Marijo!“ Upamo, da je Marija svojemu častilu izprosil milostno sodbo in ga pripejala v nebeske višave! Rajni je bil tihega in treznega značaja; imel je lepo in redko čednost, da se nikoli ni opijal, ter je bil radi prijaznega občevanja z bližnjim povsod priljubljen. Rajni je najraje čital naš list, katerega je imel tudi pri vsojakih naročenega. Tebi pa, nezgledni France, bodi tuja zemljica lahka!

Dne 18. junija je padel na italijanskem bojišču vrl slovenski mladenič Jožef Capl iz Frama, star 21 let. Bil je vojak 87. pešpolka. Rajni je bil sin gašega somišljenika posestnika Capla. Naše prisrčno sožalje, padlemu Jožetu pa svetila večna luč!

Dne 15. junija t. l. je padel pri Asiagu narodnik Alojzij Marčič iz Slov. Bistrice, star 24 let. Služil je že od začetka vojske ter bil odlikovan s Karlovim četnim križcem, z bronasto, z malo, in z veliko srebrno hrabrostno kolajno. Naj počiva v miru!

Dne 18. junija 1918 je žrtvoval za cesarja in domovino svoje mlado življenje Alojzij Lajh, doma iz Polenšaka. Kot desetnik se je vojskoval ob Piavi in bil odlikovan s tremi svetinjami, star še le 24 let. Bil je ud Marijine družbe, naročnik „Slovenskega Gospodarja“. Služboval je nekoliko tudi kot organist v Mariboru.

Iz italijansko-tirolskega bojišča je pred kratkim došla žalostna vest, da je dne 27. junija 1918 od sovražne granate zadet padel Jakob Vršič iz Stanečin pri Sv. Antonu v Slov. gor. Bil je pridlen mladenič, zvest naročnik „Slov. Gospodarja“, edina tolažba enega brata in dveh sester, živa slika že rajnih staršev. Kot bodoči gospodar si je očrlog svoje rojstne hišice zasadil mnogo sadnih dreves, pa ljubi Bog ga je prezgodaj poklical k sebi, kjer se zdaj veseli pri svojih dobrih starših. Njegove prsti sta krasili mejo in velika srebrna kolajna in Karlov križec. Svoje in dom si ljubil pravega, za domovine si stihnil s smrti grenko!

Bridka usoda je zadela hišo Tušev v Polenšah pri Polenšaku. Č. g. vojni kurat je sporočil žalostno novico, da je padel njih sin Ivan Tuš na Tirolskem za cesarja in domovino dne 15. junija t. l., spreviden s sv. zakramenti za umirajočega, star še le 21 let. Bil je zvest ud Marijine družbe, zelo rad je čital „Slovenskega Gospodarja“, ki vedno z njim je očetovo hišo. Dne 10. junija je še pisal, da mu je žet. Dragi Ivan! Ne ti bilo dano, ti domov

žet, ker Te je večni Bog poklical v boljšo domovino, da boš žet obilno žetev, ki si si jo zaslužil s svojo potrpežljivostjo.

Iz Stoječev pri Ptuj se nam piše: V junjskih bojih ob Piavi je padel tudi Jožef Golob in sicer dne 18. junija. Trpel je na različnih frontah že skozi štiri leta in končno, kakor mnogi drugi, na laških tleh našel mir. Bil je tih in blag mladenič, ki je doma lepo izpolnjeval svoje verske dolžnosti. Zato ga ohranimo vsi v najboljšem spominu!

Padel je junaške smrti za domovino na italijanskih tleh spoštovani mladenič korporal Alojzij Lajh, doma iz Polenšaka. Zaslužil si je visoko odlikovanje, pa bridka smrt mu ni dopustila, da bi se ga veselil. Imel bi priti sedaj na dopust, katerega si je že tako želel, pa mu ni bilo dano, da bi se enkrat videl svoje domače. Bil je ud Marijine družbe, zato pa se sedaj gotovi pri njej veseli, saj je bil zmiraj zelo pridlen mladenič. Zaposlen je bil v cerkveni službi v St. Petru pri Mariboru in pred odhodom k vojakom pa v stolni cerkvi v Mariboru. Iz njegovega zadnjega pisma, katero je še pisal dne 16. junija, je razvidno, da je slutil smrt, ker je jemal od vseh slovo. — Celi rodbini Lajhov izrekamo globoko sožalje, mladeniču slovenskemu junaku pa, ki je imel pred seboj še tako lepo bodočnost, naj svefi večna luč!

Ob Piavi na Laškem je dne 4. julija t. l. sovražna krogla pretrgala nit življenja vrlu 23letnemu mladeniču Francu Potočnik iz Spodnjih Jablan pri Cirkovcah. Pokopan je bil dne 6. jul. pri Grisolera ob Piavi. Služil je pri domačem 87. pešp. že 44 mesecev. Starši so bili zelo ponosni na njega, ker je bil vzor tihega mladeniča, tihega in mirnega značaja. Bil je tudi naročnik našega lista. Za svojo poštenost je gotovo dosegel plačilo nad zvezdami!

Vse padle slovenske junake ohranimo v trajnem spominu!

Hmeljarjem!

Povodom svojih poučnih predavanj o hmeljarstvu v času pred svetovno vojno sem vedno trdil, da je ugodnejša, ako ni potreba, da leta hmeljar za kupecem, ampak da je nasprotno. Kakor vse okoliščine kažejo, smejo hmeljarji pričakovati letos lepo ceno in vsled tega tudi prijetno in lahko prodajo. Hmeljarju bodi torej prva skrb, vas hmelj lepo obrati in dobro posušiti ter ga pravilno in pravočasno pobasati in čakati na najugodnejši čas prodaje. Poslušajmo, kaj pravi ravnatelj Gauba v svojem poročilu z dne 1. t. m. Evo!

V drugi polovici meseca julija je bilo vreme razvoju hmeljske rastline ugodno. Med tem ko se je en del zaostalih nasadov zboljšal, so se zgodaj zrastle nasadi vsled črne rose poslabšali, kar so posebno povzročile mrzle noči. Večji del nasadov vseh avstro-ogrskih okolišev in tudi v Nemčiji je bil prav občutno oškodovan po listnih ušcih in črni rosi in bo ostal brez pridelka, kar se že desetletja ni zgodilo. Te skrajno slabe letine tudi sedaj najugodnejše vreme ne more preprečiti, ker smo že v mesecu avgustu, torej neposredno pred obiranjem. V maloštevilnih dobrih nasadih različnih okolišev prehaja redko čevlje v kobule; v poznem zrastleh nasadih in posebno pri poznem hmelju se je čevlje še le sedaj prikazalo, kateremu je pa za prehajanje v kobule — potrebno ugodno vreme in posebno tople noči in zadostna množina mokrote. Z ozirom na navedeno je sedaj cenitev množine letošnjega pridelka nemogoča. Toliko se pa že lahko reče, da bodo Avstrija, Nemčija in Ogrska letos pridelale komaj eno tretjino lanskega pridelka; pri tem pa se pride letošnja omejitev hmeljskih nasadov v pošte. Obiranje hmelja se bo letos vršilo 8—10 dni pozneje, kakor v drugih letih, in bo kmalu končano. Mnogo je tudi hmeljarjev, kateri sploh ne bodo imeli kaj obirati. Vsled vsega tega so postali hmeljski trgi v Zateu in Norimberku jako živahni in le ena zdatno poskočila in se bo še zvišala. V Zateu se danes plačuje žateški hmelj po 280—300 K, za tuji hmelj 260—280 K in za stari hmelj 165—175 K za 50 kg. V Norimberku se pa danes plača za tržno in hribovsko blago 150—185 M, za hmelj iz Hallertaua 170—210 M, za virmenberški in tetnanski hmelj 170—210 M in za stari hmelj 105—125 M za 50 kg. Konečno razpoloženje je bilo na obeh trgih jako čvrsto, pri vsak dan se dvigajoči ceni.

Anton Petriček.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se že tri dni nadaljuje velika ofenziva ameriško-angleških čet južnovzhodno od mesta Amiens med rekama Ancre in Avre ob Sommi. Angleško-ameriške čete so dosegla na tem delu fronte velike vspehe ter potisnile nazaj nemške postojanke za približno 18 do 20 km. Dalje proti jugu se pa istotako nadaljuje francoska ofenziva med rekama Avre in Oise v smeri proti važnemu križišču Noyon. Mesti Montdidier in Soissons so nahajata v francoski oblasti. Nemške čete so se umaknile na severni breg reke Aisne. V tej protiofenzivi so izgubili Nemci 6000 štirjaških kilometrov ozemlja. Ofenziva se nadaljuje z nezmanjšano silo.

Razne politične vesti.

Narodni Svet se bo ustanovil dne 16. in 17. avg. v Ljubljani. Ker gredo sedaj slovenske stranke posebno v narodnostnih vprašanjih skupaj, za-

to jim je treba tudi torišča za skupna posvetovanja. To bi naj bil Narodni Svet. K Narodnemu Svetu bodo poslane svoje zastopnike vse stranke iz Slovenskega, Istre in Dalmacije.

Čehi in Poljaki v Ljubljani. V petek, dne 16. avgusta, pridejo s popoldanskim brzovlakom češki in poljski politiki v Ljubljano, kjer imajo drugi dan z jugoslovanskimi poslanci skupna posvetovanja. Ljubljana jim priredi slovesen sprejem.

Jugoslovanski klub ima dne 17. avgusta pop. ob treh sejo vseh poslancev v srebrni livo-rani hotela Union v Ljubljani. Posvetovali se bodo o politični situaciji ter tudi o stališču, ki ga bodo zavzeli nasproti vladnim davčnim predlogom.

Odkritje dr. Krekove spominske plošče. V nedeljo, dne 18. avgusta, se bo odkrila na župnišču v St. Janžu na Dolenjskem, kjer je dr. Krek umrl, spominska plošča. Tega slavlja se udeležijo mnogo ljudstva. Tudi Čehi, Poljaki, Hrvati in Srbi so naznanjeni v velikem številu. Iz Ljubljane vozi vlak v St. Janž ob 8. uri zjutraj.

Nerazdružna zveza slovanskih narodov. Listi poročajo: Pred nekaj dnevi se je vršilo skupno posvetovanje poljskih, čeških in jugoslovanskih poslancev. Pri tej priliki je bila podpisana skupna izjava glede solidarnosti slovanskih avstrijskih narodov, ki se glasi: „Združeni v veliki zahtevi po samoodločevanju narodov, sledeč želji po neodvisnosti in svobodi in ukazu bratske solidarnosti, dalje prepričani, da dosežemo svoj skupen cilj le na podlagi skupnega dela, so sklenili zastopniki Poljakov, Čeho-Slovakov in Jugoslovancev postaviti v času svetovnega prevrata stalno, trajno in nerazdružno zvezo slovanskih narodov.“

Kaj se v Mariboru zapleni. V ponedeljkovi „Straži“ je cenzura zaplenila v poročilu o obisku italijanskih letalcev na Dunaju poročilo, da je vjeti italijanski poročnik Sarzi, ki je pri Dunajskem Nov. mestu ponesrečil, še isti dan skupno obvedoval s častniki avstrijskega letalskega zbora. Vsi drugi listi so smeli prinesiti to vest, n. pr.: „Edinost“, „Slovenski Narod“, „Arbeiter Zeitung“, „Neues Wiener Journal“ itd., le „Straža“ ne. Tako svobodo uživajo slovenski listi pri nas v Mariboru!

Drzni italijanski letalci. V petek, dne 9. avg. okoli 10. ure dopoldne je neopaženo priplulo nad Dunaj 7 laških letalcev. Bomb niso metali, pač pa na stotisoče listkov, v katerih pozivajo Dunajčane, naj ne izvršijo samomora s tem, da gredo čez drn in stru s Prusi. Očita se jim med drugim: „Odkar ste oblekli prusko uniformo, ste se ponižali do berlinskega grobijana in cel svet se je zasukal proti vam. Pruski generali so vam obljubili odločilne zmage, a te so ravno take kakor obljubljene kauh iz Ukrajine. Dunajčani, pomislite, kaj Vas čaka in prebudite se!“ Nad Dunajem so se mudili letalci samo kakih 5 minut, odpluli so nato proti Italiji. Pri Dunajskem Nov. mestu je en letalec ponesrečil in se je moral spustiti na tla. Letalo je zažgal. Na begu so ga vjeli. Izpovedal je, da so letala zjutraj ob 6. uri odplula iz mesta Padova. — Ostala letala so plula na čili Gradec, Lipnica, Pohorje, Savinjska dolina, Ljubljana, Trst na Italijansko. Ob pol 12. uri dopoldne je šest letal srečno prispelo domov. Za dolgo pot okoli 600 km so drzni italijanski letalci rabili samo četrih pet ur.

Madžarska predrznost. Med avstrijsko in ogrsko vlado se vrše pogajanja o ustanovitvi samostojne ogrske vojske. Stvar se tiče tudi Hrvatske in ogrska vlada je povabila Hrvate na pogovore, zaradi lepšega. Zmenili se niso nič in odgodili razgovor na regnikolarne deputacije, ki nikoli ne zberejo. V ogrskem državnem zboru so poslanci hrva. ko-srbske koalicije protestirali proti temu, da se hrva. vatsko domobranstvo in črna vojska meča v en koš z ogrskim honvedom in ogrsko črno vojsko. Madžari bi radi Hrvate tako podjarmili kot so Slovake in druge narode na Ogrskem.

V nemškem glavnem stanu se vršijo dni velika posvetovanja. Navzoči so cesar, k. in k. princ, Hindenburg, Ludendorff, ministri in drugi. Predmet posvetovanj: položaj na zahodni fronti in sovražno gibanje proti Nemcem v Rusiji.

Lojd Džorž o zmagi nad Nemčijo. Angleški ministri predsednik Lojd Džorž je imel dne 9. t. m. govor, v katerem je med drugim rekel: Bojujemo se za pravico in pravični Bog nam bo to priznal. Sovražnik je narod, ki govori in sanja le o vojni. Ko dosežemo pravičen mir, nam bo zopet zasijal bežji blagoslov! Po dosedanji zmagi zremo z zaupanjem v bodočnost. Priti še utegnejo temni dnevi, toda vkljub temu bomo ostali trdni. Zmago nam jamči duh, ki preveva naš narod. Nova ustvaritev sveta zahteva sicer velikih žrtev, toda ta svet bo velik, kakor so žrtve, iz katerih bo izšel.

Balfour o mirovni vira. V angleški spodnji zbornici je imel minister Balfour govor, v katerem je rekel med drugim: Glavna ovira, da ne more priti do miru, tvori okolnost, ker je nemška politika popolnoma pogrešena, kajti v Nemčiji delajo politiko razni pisatelji, profesorji in taki ljudje, ki se pečejo s trgovino in z zgodovinskimi preiskavanji. Ti ljudje so prežeti z mislijo, da mora Nemčija zagospodariti cel svet. Glede Belgije se še Nemčija dosega ni izrekla, da hoče popraviti storjeno krivico in čeželo vrniti nazaj. Škoda pa, katero ji je povzročila, popraviti. Na vzhodu si je Nemčija ustvarila upliv,